

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja atzinums par priekšlikumu Padomes Lēmumam, ar ko izveido Eiropas Policijas biroju (Eiropols) — COM(2006) 817 galīgā redakcija

(2007/C 255/02)

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 286. pantu,

ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 8. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti ⁽²⁾ un jo īpaši tās 41. pantu,

ņemot vērā 2006. gada 20. decembrī nosūtīto lūgumu EDAU sniegt atzinumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 28. panta 2. punktu,

IR PIENĒMIS ŠO ATZINUMU.

I. PROVIZORISKAS PIEZĪMES

Apspriešanās ar EDAU

1. Konsultācijas nolūkos Komisija nosūtīja EDAU priekšlikumu Padomes Lēmumam, ar ko izveido Eiropas Policijas biroju (Eiropols) saskaņā ar Regulas 45/2001/EK 28. panta 2. punktu. Pēc EDAU domām šis atzinums būtu jāmin pamatlēmuma preambulā ⁽³⁾.

Priekšlikuma nozīme

2. Priekšlikuma mērķis nav ieviest būtiskas izmaiņas Eiropola pilnvarās vai darbībās, bet galvenokārt sniegt Eiropolam jaunu un elastīgāku juridisko pamatu. 1995. gadā Eiropolu izveidoja, pamatojoties uz Konvenciju starp dalībvalstīm, kā paredzēts ES līguma K6. pantā (tagad: 34. pants) ⁽⁴⁾. Šādu konvenciju trūkums elastības un efektivitātes ziņā ir nepieciešamība visām dalībvalstīm tās ratificēt, un pēdējo gadu pieredze liecina, ka tas var prasīt vairākus gadus. Šā priekšlikuma paskaidrojuma raksts liecina, ka trīs protokoli, ar ko groza Eiropola Konvenciju, ko pieņēma 2000., 2002. un 2003. gadā, nebija vēl stājušies spēkā 2006. gada beigās ⁽⁵⁾.

3. Tomēr priekšlikumā ir arī būtiskas izmaiņas, lai vēl vairāk uzlabotu Eiropola darbību. Priekšlikums paplašina Eiropola pilnvaras, un tajā ir vairāki jauni noteikumi, kuru mērķis ir vēl vairāk sekmēt Eiropola darbu. Tādēļ datu apmaiņa starp Eiropolu un citiem (piemēram, Eiropas Kopienas/Eiropas Savienības struktūrām, dalībvalstu un trešo valstu iestādēm) kļūst par būtiskāku jautājumu. Priekšlikums paredz, ka Eiropols dara visu iespējamo, lai nodrošinātu Eiropola datu apstrādes sistēmu un dalībvalstu un Eiropas Kopienas/Eiropas Savienības struktūru sistēmu savstarpēju izmantojamību (priekšlikuma 10. panta 5. punkts). Tas turklāt nosaka, ka valstu vienībām ir tieša pieeja Eiropola sistēmai.

4. Turklāt tas, ka Eiropols ir struktūra, kas izveidota saskaņā ar VI sadaļu Līgumā par Eiropas Savienību (trešais pīlārs), ietekmē to, kādus datu aizsardzības tiesību aktus var piemērot, jo Regula (EK) Nr. 45/2001 attiecas tikai uz apstrādi, kas veikta, pildot darbības, kuras ietilpst Kopienas tiesību aktu darbības jomā, un tādēļ principā neattiecas uz Eiropola veiktām apstrādes darbībām. Priekšlikuma V nodaļā ir īpaši noteikumi par datu apstrādi un datu drošību, ko var uzskatīt par *lex specialis*, kas papildina *lex generalis* — datu aizsardzības vispārēju tiesisko regulējumu. Tomēr šis trešā pīlāra vispārējais tiesiskais regulējums nav vēl pieņemts (skatīt 37.-40. punktu).

5. Pēdējais punkts, kas ir jāmin, ir tas, ka dažas citas izmaiņas Eiropola statusu vairāk saskaņos ar citām Eiropas Savienības iestādēm, kas izveidotas saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu. Lai arī tas būtiski nemaina Eiropola statusu, to var uzskatīt par pirmo pozitīvo sasniegumu. Eiropolu finansēs no Kopienas budžeta un uz Eiropola personālu attieksies Kopienas Civildienesta noteikumu darbības joma. Tas stiprina kontroli, ko īsteno Eiropas Parlaments (tā statusa dēļ, kāds tam ir budžeta procedūrā) un Eiropas Kopienu Tiesa (strīdos par budžetu par personāla jautājumiem). EDAU būs kompetence saistībā ar to personas datu apstrādi, kas attiecas uz Kopienas darbiniekiem (skat. 47. punktu).

Svarīgākais šajā atzinumā

⁽¹⁾ OVL 281, 23.11.1995., 31. lpp.

⁽²⁾ OVL 8, 12.1.2001., 1. lpp.

⁽³⁾ Saskaņā ar Komisijas praksi citos (nesenos) gadījumos. Skatīt jaunāko EDAU 2006. gada 12. gada atzinumu par priekšlikumiem, lai grozītu Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienas vispārējam budžetam, un tās īstenošanas noteikumus (COM(2006) 213 galīgā redakcijā un SEC(2006) 866 galīgā redakcijā), kas publicēts www.edps.europa.eu.

⁽⁴⁾ OVC 316, 27.7.1995., 1. lpp.

⁽⁵⁾ Stašanās spēkā ir paredzēta 2007. gada martā/aprīlī.

6. Šajā atzinumā pēc kārtas aplūkos būtiskās izmaiņas (minēts 3. punktā), piemērojamos datu aizsardzības tiesību aktus (4. punktā) un pieaugošās Eiropola un Kopienas struktūru līdzības (5. punktā).

7. Atzinumā īpašu uzmanību pievēršis aizvien pieaugošai nozīmei, kāda ir datu apmaiņai starp Eiropolu un citām Eiropas Savienības struktūrām, ko vairumā gadījumu uzrauga EDAU. Šajā sakarā īpaši var minēt priekšlikuma 22., 25. un 48. pantu. Šā jautājuma sarežģītība rada bažas gan par mērķa ierobežojuma principu, gan par piemērojamiem datu aizsardzības tiesību aktiem un uzraudzību gadījumos, kad dažādas uzraudzības struktūras ir kompetentas uzraudzīt dažādas Eiropas struktūras atkarībā no pīlāra, kurā tās ierindotas. Citas bažas attiecas uz Eiropola informācijas sistēmas un citu informācijas sistēmu savstarpēju izmantojamību.

II. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

8. Ar šo priekšlikumu saistītā juridiskā vide strauji mainās.
9. Pirmkārt, šis priekšlikums ir viena no daudzām policijas un tiesu iestāžu sadarbībā notiekošām likumdošanas darbībām, kuru mērķis ir sekmēt iespējas uzglabāt personu datus un apmainīties ar tiem tiesībaizsardzības nolūkos. Padome ir pieņēmusi dažus no šiem priekšlikumiem, piemēram, Padomes Pamatlēmumu (2006. gada 18. decembris) par informācijas un izlūkdatu apmaiņu⁽¹⁾, savukārt darbs pie citiem priekšlikumiem vēl turpinās.
10. Šo likumdošanas darbību pamatprincips ir pieejamības princips, kas tika ieviests kā svarīgs jauns tiesību princips Hāgas programmā 2004. gada novembrī. Tā būtība ir šāda — informācijai, kas nepieciešama cīņā pret noziedzību, būtu jāšķērso ES iekšējās robežas bez jebkādiem šķēršļiem.
11. Pieejamības princips pats par sevi nav pietiekams. Ir nepieciešami papildu likumdošanas pasākumi, lai policijas un tiesu iestādes varētu efektīvi apmainīties ar informāciju. Dažos gadījumos izvēlētais instruments šīs apmaiņas veicināšanai ietver informācijas sistēmas izveidi vai uzlabošanu Eiropas līmenī. Eiropola informācijas sistēma ir šāda sistēma. EDAU ir risinājis šādu sistēmu pamatjautājumus attiecībā uz Šengenas informācijas sistēmu un risinās dažus no šiem jautājumiem arī saistībā ar šo priekšlikumu. Šādi jautājumi ietver nosacījumus, lai piešķirtu tiesības piekļūt sistēmai, tīklu sasaisti un savstarpēju izmantojamību un piemērojamos noteikumus datu aizsardzībai un uzraudzībai⁽²⁾.
12. Turklāt šis priekšlikums būtu jāizskata, ņemot vērā jaunākos notikumus, piemēram, Eiropas Savienības prezidentvalsts Vācijas iesniegto ierosmi transponēt Prīmes Līgumu ES tiesiskajā regulējumā.

⁽¹⁾ Padomes Pamatlēmums 2006/960/TI (2006. gada 18. decembris) par Eiropas Savienības dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu informācijas un izlūkdatu apmaiņas vienkāršošanu (OV L 386, 29.12.1996., 89. lpp.).

⁽²⁾ Šī ir izlase ar galvenajiem jautājumiem, kas minēti EDAU atzinumā par SIS II, pamatojoties uz to nozīmīgumu attiecībā uz šo priekšlikumu. Sk.: 2005. gada 19. oktobra atzinums par trim priekšlikumiem attiecībā uz otrās paaudzes Šengenas informācijas sistēmu (SIS II) (COM(2005) 230 galīgā redakcija, COM(2005) 236 galīgā redakcija un COM(2005) 237 galīgā redakcija), (OV C 91, 19.4.2006., 38. lpp.).

13. Otrkārt, kā jau iepriekš minēts, vēl joprojām nav pieņemts datu aizsardzības regulējums trešajā pīlārā, kas ir nepieciešams nosacījums personas datu apmaiņai. Gluži otrādi, Padomē notikušās sarunas par priekšlikumu Padomes Pamatlēmumam par tādu personas datu aizsardzību, ko apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās, ir bijušas diezgan sarežģītas. Padomes prezidentvalsts Vācija ir paziņojusi, ka tiks ierosināts jauns teksts⁽³⁾ ar dažām būtiskām atšķirībām, salīdzinot ar Komisijas priekšlikuma pieeju.

14. Treškārt, priekšlikums tieši attiecas uz notikumiem saistībā ar Līgumu par Konstitūciju Eiropai. Konstitucionālā līguma III-276. pants tiek uzskatīts par svarīgu soli procesā, kurā, no vienas puses, Eiropola loma un uzdevumi pakāpeniski tiek paplašināti un, no otras puses, Eiropolu pakāpeniski iekļauj Eiropas iestāžu sistēmā. Kā norādīts šā priekšlikuma paskaidrojuma rakstā, minētajā pantā ir iekļauts redzējums, kas ir izveidojies attiecībā uz Eiropola nākotni. Šajā lēmumā šis redzējums ir daļēji īstenots, ņemot vērā neskaidrību par to, vai un kad Konstitucionālais līgums stāsies spēkā.

III. BŪTISKAS IZMAIŅAS

Eiropola kompetence un uzdevumi

15. Priekšlikuma 4. un 5. pants un I pielikums nosaka Eiropola pilnvaras. Šīs pilnvaras tagad ir paplašinātas, attiecinot tās arī uz noziedzību, kas nav strikti saistīta ar organizēto noziedzību un kas aptver to pašu sarakstu ar smagiem noziegumiem, kas iekļauts Padomes Pamatlēmumā par Eiropas apcietināšanas orderi⁽⁴⁾. Eiropola pilnvaru otrs paplašinājums — tā datubāzēs tagad iekļaus informāciju un izlūkdatu, ko nosūtījušas privātas struktūras.
16. Runājot par minēto pirmo paplašinājumu, tas ir loģisks solis, lai attīstītu policijas sadarbību krimināllietās. EDAU atzīst, ka tādējādi tiek labāk saskaņoti tiesību instrumenti, lai veicinātu policijas sadarbību. Saskaņošana ir noderīga ne tikai tāpēc, ka tā uzlabo apstākļus labākai sadarbībai, bet arī tāpēc, ka tā pilsoņiem pastiprina juridisko noteiktību, un tā ļauj efektīvāk kontrolēt policijas sadarbību, jo visu dažādo instrumentu darbības joma attiecas uz vienām un tām pašām noziedzīgu nodarījumu kategorijām. EDAU uzskata, ka šī pilnvaru paplašināšana ir ierosināta, ņemot vērā proporcionalitātes principu.

⁽³⁾ Šis jaunais teksts, iespējams, būs pieejams 2007. gada martā.

⁽⁴⁾ Padomes Pamatlēmums (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV L 190, 18.7.2002., 1. lpp.).

17. Runājot par pilnvaru otro paplašinājumu, tas sasaucas ar policijas sadarbības jaunākajām tendencēm, proti, — privātu uzņēmumu savāktu datu izmantošana tiesībsardzības nolūkos kļūst aizvien svarīgāka. EDAU apzinās, ka šāds izmantojums var būt nepieciešams. Tiesībsardzības iestādēm jo īpaši terorisma un citu smagu noziegumu apkarošanā var būt nepieciešama pieeja visai attiecīgajai informācijai, tostarp privātpersonu rīcībā esošai informācijai⁽¹⁾. Tomēr tāda veida informācijai un izlūkdatiem, ko sniegušas privātpersonas, nepieciešami papildu aizsargpasākumi, cita starpā, lai pārliecinātos par šīs informācijas pareizību, jo tie ir personas dati, kas savākti komerciālos nolūkos komerciālā vidē. Vēl būtu arī jāpārliecinās — pirms šo informāciju nosūta Eiropolam —, ka tā ir likumīgi savākta un apstrādāta saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar ko īsteno Direktīvu 95/46/EK, kā arī jānodrošina tas, lai Eiropola piekļuve tiktu atļauta tikai saskaņā ar skaidri noteiktiem nosacījumiem un ierobežojumiem: piekļuve būtu jāatļauj tikai, katru gadījumu izskatot atsevišķi, noteiktiem mērķiem un saskaņā ar tiesu iestāžu kontroli dalībvalstīs⁽²⁾. Tādēļ EDAU ierosina iekļaut šādus nosacījumus un ierobežojumus lēmuma tekstā.

10. pants par informācijas apstrādi

18. Eiropola Konvencijas 6. pantā noteikta ierobežojoša pieeja attiecībā uz Eiropola savāktās informācijas apstrādi. Šajā apstrādē ir tikai trīs elementi: Eiropola informācijas sistēma, analīzes darba datnes un indeksu sistēma. Priekšlikuma 10. panta 1. punkts aizstāj šo pieeju ar vispārīgu noteikumu, kas ļauj Eiropolam apstrādāt informāciju un izlūkdatumus, ciktāl tas nepieciešams tā mērķu sasniegšanai. Tomēr šā priekšlikuma 10. panta 3. punkts nosaka, ka uz to personas datu apstrādi, kas notiek ārpus Eiropola informācijas sistēmas un analīzes darba datnēm, attiecas Padomes lēmumā izklāstītie nosacījumi, kas izstrādāti pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu. Pēc EDAU domām šis noteikums ir izstrādāts pietiekami precīzi, lai aizsargātu datu subjektu legītimās intereses. 10. panta 3. punktam būtu jāpievieno konsultācijas ar datu aizsardzības iestādēm, kā ierosināts 55. punktā, pirms Padome pieņem šādu lēmumu.

19. Šķiet, ka 10. panta 2. punktā minētā iespēja Eiropolam "apstrādāt personas datus, lai noteiktu, vai šādi dati atbilst tā uzdevumiem" ir pretrunā proporcionalitātes principam. Šis formulējums nav ļoti precīzs un praksē ietver risku, ka tiks apstrādāti dati visdažādākajiem nenoteiktiem mērķiem.

(¹) Skatīt 2005. gada 26. septembra atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par datu saglabāšanu, kuri apstrādāti saistībā ar publisko elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanu, un ar ko groza Direktīvu 2002/58/EK (COM(2005) 438 galīgā redakcija) (OV C 298, 29.11.2005., 1. lpp.).

(²) Skatīt arī līdzīgus ieteikumus 2005. gada 19. decembra atzinumā par priekšlikumu Padomes pamatlēmumam par to, kā aizsargāt personas datus, ko apstrādā, sadarbojoties policijas un tiesu iestādēm krimināllietās (COM(2005) 475 galīgā redakcija) (OV C 47, 25.2.2006., 27. lpp.).

20. EDAU saprot nepieciešamību apstrādāt personas datus stadijā, kad to nozīme kāda Eiropola uzdevuma veikšanai vēl nav noteikta. Tomēr būtu jānodrošina, ka tādu personas datu apstrādi, kuru nozīme vēl nav novērtēta, veic tikai un vienīgi ar mērķi novērtēt to nozīmi, ka šo novērtējumu veic pieņemamā termiņā un ka gadījumā, ja nozīme nav pārbaudīta, datus neapstrādā tiesībsardzības nolūkos. Citāds risinājums ne tikai apdraudētu datu subjektu tiesības, bet arī mazinātu tiesībsardzības efektivitāti.

Tādēļ, lai ievērotu proporcionalitātes principu, EDAU ierosina pievienot 10. panta 2. punktam noteikumu, ar ko uzliek pienākumu uzglabāt datus atsevišķās datubāzēs līdz brīdim, kad tiek noteikta to nozīme konkrēta Eiropola uzdevuma veikšanai. Turklāt ir stingri jānosaka termiņš šo datu apstrādei, un tas nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt sešus mēnešus⁽³⁾.

21. Saskaņā ar priekšlikuma 10. panta 5. punktu ir jādara viss iespējama, lai nodrošinātu dalībvalstu datu apstrādes sistēmu un Kopienas un Savienības struktūru sistēmu savstarpēju izmantojamību. Šī pieeja pretēji maina Eiropola Konvencijas (6. panta 2. punkta) pieeju, kas aizliedz savienojumu ar citām automatizētām datu apstrādes sistēmām.

22. EDAU savos komentāros par Komisijas paziņojumu par Eiropas datubāzu savstarpēju izmantojamību⁽⁴⁾ neatbalstīja uzskatu, ka savstarpēja izmantojamība ir galvenokārt tehnisks jēdziens. Ja datubāzes kļūst tehniski savstarpēji izmantotamas, — kas nozīmē, ka piekļuve datiem un to apmaiņa būs iespējama, — tad būs spiediens faktiski izmantot šo iespēju. Tas rada īpašu risku, kas saistīts ar mērķa ierobežojuma principu, jo datus var viegli izmantot citam mērķim, nevis mērķim, kādam tie ievākti. EDAU uzstāj, lai piemērotu stingrus nosacījumus un garantijas, kad reāli notiek sasaiste ar datubāzi.

23. EDAU tādēļ iesaka priekšlikumam pievienot noteikumu, kas nosaka, ka sasaiste ir atļauta tikai pēc lēmuma, kas paredz nosacījumus un garantijas šai sasaistei, jo īpaši attiecībā uz sasaistes nepieciešamību un mērķiem, kādiem personas dati tiks izmantoti. Šis lēmums būtu jāpieņem pēc apspriešanās ar EDAU un Apvienoto uzraudzības iestādi. Šāds noteikums varētu būt saistīts ar priekšlikuma 22. pantu par attiecībām ar citām struktūrām un aģentūrām.

(³) Tas ir maksimālais datu uzglabāšanas laiks, kas noteikts Eiropola Konvencijas 6.a pantā pēc tam, kad tika iekļauti 2. punktā minēto trīs protokolu grozījumi.

(⁴) 2006. gada 10. marta komentāri publicēti EDAU interneta vietnē.

11. pants: Eiropas informācijas sistēma

24. Attiecībā uz 11. panta 1. punktu EDAU ņem vērā, ka valsts vienību pašreizējais pieejas ierobežojums personas datiem, kas saistīti ar potenciāliem noziedzniekiem, kuri (vēl) nav izdarījuši noziedzīgu nodarījumu, ir svītrots. Šis ierobežojums tagad ir noteikts Konvencijas 7. panta 1. punktā un ierobežo tiesu piekļuvi attiecīgo personu identitātes informācijai.
25. EDAU uzskata, ka šim būtiskajam grozījumam nav pamatojuma. Gluži otrādi, šie īpašie aizsargpasākumi šai personu kategorijai pilnībā atbilst pieejai, kas minēta Komisijas priekšlikumā Padomes Pamatlēmumam par tādu personas datu aizsardzību, ko apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās. EDAU iesaka nodrošināt vairāk aizsargpasākumu piekļuvei datiem par personām, kas nav (vēl) izdarījušas noziedzīgu nodarījumu, un nekādā gadījumā nemazināt aizsardzību, kas tiek nodrošināta saskaņā ar Eiropola Konvenciju.

20. pants: Datu uzglabāšanas termiņi

26. Saskaņā ar Eiropola Konvencijas 21. panta 3. punkta grozīto tekstu⁽¹⁾ katru gadu pārskata nepieciešamību turpināt uzglabāt personas datus saistībā ar personām, kas minētas 10. panta 1. punktā, un šo pārskatu dokumentē. Tomēr priekšlikuma 20. panta 1. punkts paredz, ka pārskatu veic tikai trīs gados pēc datu ievadīšanas. EDAU nav pārliecināts, ka ir nepieciešama šāda papildu elastība, un tādēļ iesaka iekļaut priekšlikumā pienākumu veikt pārskatu katru gadu. Grozīt priekšlikumu ir pat vēl svarīgāk, jo priekšlikumā būtu jābūt pienākumam pārskatīt datu uzglabāšanu regulāri, ne tikai vienreiz pēc trīs gadiem.

21. pants: Piekļuve valsts un starptautiskām datubāzēm

27. 21. pants ir vispārīgs noteikums, kas ļauj Eiropalam iegūt elektronisku pieeju un datus no citām valsts un starptautiskām informācijas sistēmām. Šo piekļuvi būtu jāatļauj tikai, katru gadījumu izskatot atsevišķi, un saskaņā ar stingriem nosacījumiem. Tomēr 21. pants ļauj piekļuvi, kas ir daudz par plašu un nav nepieciešams Eiropola uzdevumiem. Šajā sakarā EDAU atsaucas uz savu 2006. gada 20. janvāra atzinumu par to iestāžu piekļuvi VIS, kas ir atbildīgas par iekšējo drošību⁽²⁾. EDAU ierosina attiecīgi grozīt priekšlikuma tekstu.
28. Svarīgi ir atcerēties, ka noteikums, ciktāl tas attiecas uz piekļuvi valsts datubāzēm, ir plašāks nekā informācijas paziņošana, kas notiek starp Eiropolu un valsts vienībām, kas, cita starpā, aplūkota priekšlikuma 12. panta 4. punktā. Uz šo piekļuvi attieksies ne tikai šā Padomes lēmuma notei-

⁽¹⁾ Kā noteikts Eiropola Konvencijā pēc 2. punktā minēto trīs protokolu grozījumu iekļaušanas.

⁽²⁾ 2006. gada 20. janvāra atzinums par priekšlikumu Padomes lēmumam par to, kā par iekšējo drošību atbildīgām dalībvalstu iestādēm un Eiropalam informācijas nolūkos piekļūt Vīzu informācijas sistēmai (VIS), lai novērstu, atklātu un izmeklētu terora aktus un citus smagus noziedzīgus nodarījumus (COM(2005) 600 galīgais variants) (OV C 97, 25.4.2006., 6. lpp.).

kumi, bet to regulēs arī valsts tiesību akti par piekļuvi datiem un to izmantošanu. EDAU pauž gandarījumu par 21. pantā iekļauto norādi, ka piemēro stingrākos noteikumus. Turklāt nozīme, kāda ir personas datu nosūtīšanai starp Eiropolu un valsts datubāzēm, tostarp Eiropola piekļuvei šīm valstu datubāzēm, ir vēl viens iemesls, lai pieņemtu Padomes Pamatlēmumu par tādu personas datu aizsardzību, ko apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās, kas piedāvā atbilstīgu aizsardzības līmeni.

24. pants: Datu nosūtīšana trešām struktūrām

29. 24. panta 1. punkts paredz divus nosacījumus datu nosūtīšanai trešo valstu iestādēm un starptautiskām organizācijām: a) nosūtīšana var notikt tikai tad, ja tā nepieciešama konkrētos gadījumos noziedzības apkarošanai un b) pamatojoties uz starptautisku nolīgumu, kas nodrošina, ka trešā struktūra garantē atbilstīgu datu aizsardzības līmeni. 24. panta 2. punkts pieļauj atkāpi izņēmuma gadījumos, ņemot vērā saņēmējstruktūras datu aizsardzības līmeni. EDAU apzinās šādu izņēmumu nepieciešamību un uzsver vajadzību stingri piemērot izņēmumus, katru gadījumu izskatot atsevišķi seviskāš izņēmuma situācijās. 24. panta 2. punkts apmierinoši atspoguļo šos nosacījumus.

29. pants: Tiesības piekļūt personas datiem

30. 29. pants ir par tiesībām piekļūt personas datiem. Šis ir vienas no datu subjekta pamattiesībām, kas ir noteiktas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 8. panta 2. punktā un ko garantē arī Eiropas Padomes 1981. gada 28. janvāra Konvencija Nr. 108 un Eiropas Padomes Ministru komitejas 1987. gada 17. septembra Ieteikums Nr. R (87). Šīs tiesības ir daļa no principa par likumīgu un godprātīgu personas datu apstrādi, un tās paredz aizsargāt datu subjekta būtiskās intereses. Tomēr 29. pantā izklāstītie nosacījumi ierobežo šīs tiesības veidā, kas nav pieņemams, ņemot vērā iepriekš minēto.
31. Pirmkārt, 29. panta 3. punkts nosaka, ka pieprasījumu piekļuvei, kas izdarīts dalībvalstī saskaņā ar 29. panta 2. punktu, izskatīs saskaņā ar 29. pantu un saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem un procedūrām, kurā ir izdarīts pieprasījums. Rezultātā valsts tiesību akti var ierobežot piekļuves tiesību darbības jomu un būtību, kā arī radīt procesuālus ierobežojumus. Šis rezultāts var būt neapmierinošs. Piemēram, pieprasījumu personas datu piekļuvei var izdarīt arī personas, kuru datus Eiropols nav apstrādājis. Ir būtiski, ka piekļuves tiesības attiecina arī uz šiem pieprasījumiem. Tādēļ ir jānodrošina, ka nepiemēro tos valsts tiesību aktus, kas rada ierobežotākas piekļuves tiesības.

32. Pēc EDAU domām atsauce uz valsts tiesību aktiem 29. panta 3. punktā būtu jāsvīturo un jāaizstāj ar saskaņotiem noteikumiem par darbības jomu, būtību un procedūru, ieteicams, Padomes Pamatlēmumā par personas datu aizsardzību vai, vajadzības gadījumā, Padomes lēmumā.
33. Turklāt 29. panta 4. punktā uzskaitīti atteikuma iemesli piekļūt personas datiem gadījumā, kad datu subjekts vēlas izmantot savas tiesības piekļūt tiem personas datiem par sevi, ko apstrādājis Eiropols. Saskaņā ar 29. panta 4. punktu piekļuvi atsaka, ja šāda piekļuve "varētu apdraudēt" noteiktas īpašas intereses. Šis formulējums ir daudz plašāks nekā Eiropola Konvencijas 19. panta 3. punkta formulējums, kas atļauj piekļuves atteikumu tikai, "ja šāds atteikums ir nepieciešams".
34. EDAU iesaka saglabāt Eiropola Konvencijas teksta stingrāko formulējumu. Ir jānodrošina, ka par datu apstrādi atbildīgās personas pienākums ir izklāstīt atteikuma iemeslus tādā veidā, ka šā izņēmuma izmantošanu var efektīvi kontrolēt. Šis princips ir skaidri izklāstīts Eiropas Padomes Ministru komitejas Ieteikumā Nr. R (87) 15. Komisijas priekšlikuma formulējums nav pieņemams, jo tas nav taisnīgs attiecībā uz piekļuves tiesību pamatbūtību. Šo tiesību izņēmumus var pieņemt tikai tad, ja tas ir nepieciešams, lai aizsargātu citas pamatintereses, *citium vārdiem*, ja piekļuve apdraudētu šīs citas intereses.
35. Pēdējais, bet ne mazāk svarīgais — piekļuves tiesības stingri ierobežo konsultāciju mehānisms, kas izklāstīts 29. panta 5. punktā. Ar šo mehānismu tiesības ir ierobežotas tādējādi, ka jānotiek visu attiecīgo kompetento iestāžu konsultācijām un — attiecībā uz analīžu datnēm — arī, ka Eiropolam un visām dalībvalstīm, kas piedalās analīzē, vai ir tieši iesaistītas, ir jāpanāk vienošanās. Šis mehānisms *de facto* sagrauj piekļuves tiesību pamatbūtību. Vispārējam principam būtu jābūt, ka piekļuvi piešķir, un ka to var ierobežot tikai īpašos apstākļos. Turpretī saskaņā ar priekšlikuma tekstu piekļuvi piešķirtu tikai pēc tam, kad ir notikušas apspriedes un ir panākta vienošanās.

IV. VISPĀRĒJAS SISTĒMAS PIEMĒROJAMĪBA DATU AIZSARDZĪBAI

Vispārējās piezīmes

36. Eiropols būs Eiropas Savienības struktūra, taču ne Kopienas iestāde vai struktūra Regulas (EK) Nr. 45/2001 3. panta nozīmē. Šā iemesla dēļ šī regula parastos gadījumos neattiecas uz Eiropola veikto personas datu apstrādi, izņemot īpašus gadījumus. Priekšlikuma V nodaļā tādēļ ir ieviests datu aizsardzības režīms *sui generis*, kas arī balstīts uz vispārēju sistēmu, kas ir piemērojama datu aizsardzībai.

Vispārējs tiesiskais regulējums datu aizsardzībai trešajā pilārā

37. Priekšlikumā ir atzīts, ka datu aizsardzībai ir nepieciešams vispārējs tiesisks regulējums. Saskaņā ar priekšlikuma 26.

pantu Eiropols kā *lex generalis* piemēro principus, kas noteikti Padomes Pamatlēmumā par tādu personas datu aizsardzību, kurus apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās. Šī atsauce uz (ierosināto) Padomes Pamatlēmumu aizstāj atsauci Eiropola Konvencijas 14. panta 3. punktā uz Eiropas Padomes 1981. gada 28. janvāra Konvenciju Nr. 108 un Eiropas Padomes Ministru komitejas 1987. gada 17. septembra Ieteikumu Nr. R (87) 15.

38. EDAU pauž gandarījumu par priekšlikuma 26. pantu. Šis noteikums ir ārkārtīgi būtisks, lai datu aizsardzība varētu noritēt efektīvi, kā arī lai būtu ievērota konsekvence — jo tas atvieglo personas datu apmaiņu, kas arī veicina tiesībaizsardzību. Tomēr būtu jānodrošina šo divu instrumentu savietojamība, kas nav acīmredzams, ņemot vērā šādus faktoros:

— Padomes Pamatlēmuma teksts ir pārrunāts Padomē un sarunu laikā ir būtiski mainīts, visbeidzot 2006. gada beigās sarunas novedot strupceļā,

— prezidentvalsts Vācija ir paziņojusi par priekšlikumu jaunam tekstam, kam jāiznāk 2007. gada martā, un kurā galvenokārt būtu apkopoti datu aizsardzības vispārīgi principi,

— pašreizējās pārrunās Padomes Pamatlēmuma tiešai piemērojamībai Eiropola datu apstrādei ir pievērsta liela uzmanība.

Atkarībā no tā, kāds iznākums Padomē būs sarunām par šo pamatlēmumu, kas iespējams, balstīsies uz Vācijas priekšlikumu, varbūt būs nepieciešami papildu aizsargpasākumi pašreizējā priekšlikumā. Šis jautājums būs jānovērtē vēlāk, kad būs lielāka skaidrība par sarunu iznākumu par Padomes pamatlēmumu.

39. EDAU uzsver, ka pašreizējais Padomes lēmums nebūtu jāpieņem, pirms Padome nav pieņēmusi datu aizsardzības sistēmu, nodrošinot piemērotu datu aizsardzības līmeni saskaņā ar EDAU secinājumiem, ko tas izklāstījis divos atziņumos par Komisijas priekšlikumu Padomes pamatlēmumam. (1)

40. Šajā sakarā EDAU uzsver divus konkrētus elementus Komisijas priekšlikumā Padomes pamatlēmumam, kas ir īpaši piemēroti, lai veicinātu datu subjektiem sniegto aizsardzību gadījumos, kad Eiropols apstrādā to datus. Pirmkārt, priekšlikums paver iespēju datu apstrādes nošķirt atbilstīgi to pareizības un ticamības pakāpei. Datus, kas pamatojas uz viedokļiem, nošķir no datiem, kas pamatojas uz faktiem. Lai ievērotu datu kvalitātes principu, šāda skaidra "vieglo" un "smago" datu nošķiršana ir svarīga metode. Otrkārt, priekšlikumā ir paredzēts nošķirt datus pa personu kategorijām, ņemot vērā to iespējamo iesaisti noziedzīgā nodarījumā.

(1) 2005. gada 19. decembra atziņums (OV C 47, 25.2.2006., 27. lpp.) un otrs 2006. gada 29. novembra atziņums, kas vēl nav publicēts OV (atrodams www.edps.europa.eu).

Regula (EK) Nr. 45/2001

41. Tas ved pie Regulas (EK) Nr. 45/2001 piemērojamības Eiropola darbībām. Pirmkārt, šī Regula (EK) Nr. 45/2001 ir piemērojama attiecībā uz Eiropola personālu, kā tiks aplūkots 47. punktā. Otrkārt — un tas ir šā atzinuma IV daļas temats — regulu piemēros datu apmaiņai starp Kopienas struktūrām, vismaz tiktāl, ciktāl šīs struktūras datus sūta Eiropalam. Būtiski Kopienas struktūru piemēri ir minēti priekšlikuma 22. panta 1. punktā.
42. Ir paredzams, ka šīm struktūrām samērā bieži būs jāsūta Eiropalam personas dati. Tādējādi uz Kopienas iestādēm un struktūrām attieksies visas Regula (EK) Nr. 45/2001 paredzētās saistības, jo īpaši attiecībā uz apstrādes likumību (regulas 5. pants), iepriekšēju pārbaudi (27. pants) un apspriešanos ar EDAU (28. pants). Tas rosina jautājumus par Regulas (EK) Nr. 45/2001 7., 8. un 9. panta piemērojamību. Arī uz Eiropolu, kas “nav Kopienas iestāde vai struktūra” un kam nepiemēro Direktīvu 95/46/EK, var attiekties 9. pants. Tādā gadījumā Eiropola sniegtās aizsardzības piemērotība būtu jānovērtē saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 9. panta 2. punktu tādā pašā veidā kā jebkurai citai starptautiskai organizācijai vai trešai valstij. Šāds risinājums radītu neskaidrību un turklāt tas nebūtu saskaņā ar priekšlikuma pamatideju — Eiropola statusu vairāk saskaņot ar iestādēm un struktūrām, kas izveidotas saskaņā ar EK Līgumu. Veiksmīgāks risinājums būtu uzskatīt Eiropolu par Kopienas struktūru tiktāl, ciktāl tas apstrādā datus, kas nāk no Kopienas struktūrām. EDAU ierosina pievienot 22. pantam šādu punktu: “Ja personas datus pārsūta Kopienas iestādes vai struktūras, Eiropolu uzskata par Kopienas struktūru Regulas (EK) Nr. 45/2001 7. panta nozīmē”.

Datu apmaiņa ar OLAF

43. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš personas datu apmaiņai ar Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroju (OLAF). Pašlaik informācijas apmaiņa starp Eiropolu un OLAF notiek, balstoties uz administratīvu vienošanos starp šīm divām struktūrām. Šī vienošanās paredz stratēģiskas un tehniskas informācijas apmaiņu, taču tajā neietilpst personas datu apmaiņa.
44. Padomes Lēmuma priekšlikumā ir ierosināta cita pieeja. Priekšlikuma 22. panta 3. punktā ir paredzēta tāda pašā veida informācijas apmaiņa, tostarp personas datu apmaiņa, kāda tā ir starp OLAF un dalībvalstu iestādēm⁽¹⁾. Šī apmaiņa notiek vienīgi ar mērķi apkarot krāpšanu, kukuļdošanu un kukuļņemšanu un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. Gan OLAF, gan Komisija katrā gadījumā

atsevišķi ņem vērā izmeklēšanas slepenības un datu aizsardzības prasības. Attiecībā uz OLAF tas nozīmē, ka tam ir katrā ziņā jānodrošina Regulā (EK) Nr. 45/2001 paredzētais aizsardzības līmenis.

45. Turklāt priekšlikuma 48. pantā ir paredzēts, ka uz Eiropolu attiecas Regula (EK) Nr. 1073/1999⁽²⁾. OLAF ir pilnvarots veikt administratīvu izmeklēšanu Eiropolā un tādēļ tam ir tiesības nekavējoties un bez iepriekšēja brīdinājuma piekļūt jebkuriem datiem, kas ir Eiropola īpašumā⁽³⁾. Pēc EDAU domām šā noteikuma darbības joma nav skaidra:

— Tas katrā ziņā attiecas uz tādu OLAF veiktu izmeklēšanu, kas saistīta ar krāpšanu, korupciju, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un citām nelikumībām, kas ietekmē Eiropas Kopienas finanšu intereses, un kas notiek pašā Eiropolā.

— Tas nozīmē arī to, ka Regulu (EK) Nr. (EK) Nr. 45/2001 piemēro šīm izmeklēšanas darbībām, un ka EDAU pārtrauga, kā OLAF lieto savas pilnvaras.

46. Tomēr noteikumā nav paredzēts un tam arī nevajadzētu paredzēt tās izmeklēšanas darbības par nelikumībām ārpus Eiropola, attiecībā uz kurām Eiropola apstrādātie dati varētu sniegt papildu informāciju. Šajos gadījumos pietiktu ar 22. panta 3. punktā paredzētajiem noteikumiem par informācijas, tostarp personas datu, apmaiņu. EDAU šajā sakarā ierosina precizēt priekšlikuma 48. panta darbības jomu.

V. EIROPOLA SASKAŅOŠANA AR CITĀM EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRĀM, KAS IZVEIDOTAS SASKAŅĀ AR EK LĪGUMU**Eiropola personāls**

47. Uz Eiropola personālu attieksies Civildienesta noteikumi. Apstrādājot ar Eiropola personālu saistītus datus, būtu jāpiemēro Regulas (EK) Nr. 45/2001 gan materiālie, gan pārraudzības noteikumi, lai ievērotu konsekvenci un nediskrimināciju. Priekšlikuma 12. apsvērumā ir minēta regulas piemērojamība personas datu apstrādei, jo īpaši attiecībā uz tiem personas datiem, kas saistīti ar Eiropola personālu. Pēc EDAU domām nepietiek ar šīs nostājas paskaidrošanu apsvērumos vien. Kopienas aktu apsvērumi nav saistoši un tajos neiekļauj normatīvus noteikumus⁽⁴⁾. Lai pilnībā nodrošinātu Regulas (EK) Nr. 45/2001 piemērošanu, pašā lēmuma tekstā — piemēram, 38. pantā — būtu jāiekļauj jauns punkts, minot, ka Regulu (EK) Nr. 45/2001 piemēro tādai personas datu apstrādei, kas saistīta ar Eiropola personālu.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1073/1999 (1999. gada 25. maijs) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) (OV L 136, 31.5.1999., 1. lpp.).

⁽³⁾ Skatīt regulas 1. panta 3. punktu un 4. panta 2. punktu.

⁽⁴⁾ Skatīt, piemēram, 1998. gada 22. decembra Iestāžu nolīgumu par kopīgām pamatnostādnēm attiecībā uz Kopienas tiesību aktu izstrādes kvalitāti (OV C 73, 17.3.1999., 1. lpp.), 10. pamatnostādne.

⁽¹⁾ Balstīts uz Konvencijas par Eiropas Kopienas finanšu interešu aizsardzību Otrā protokola 7. pantu (OV C 221, 19.7.1997., 12. lpp.).

Eiropola datu apstrādes pārraudzība

48. Priekšlikumā nav plānots būtiski mainīt Eiropola uzraudzības sistēmu, kurā galvenā nozīme ir apvienotai uzraudzības iestādei. Ierosinātajā tiesiskajā regulējumā uzraudzības iestāde tiks izveidota saskaņā ar priekšlikuma 33. pantu. Tomēr dažas izmaiņas Eiropola statusā un darbībā ierobežos EDAU iesaisti, neatkarīgi no tā pienākumiem saistībā ar Eiropola personālu. Šajā sakarā priekšlikuma 33. panta 6. punktā ir paredzēts, ka vienotajai uzraudzības iestādei ir jāsadarbjas ar EDAU, kā arī ar citām uzraudzības iestādēm. Šajā noteikumā ir atspoguļota Regulas (EK) Nr. 45/2001 46. panta f) punkta ii) apakšpunktā noteiktā prasība EDAU sadarboties ar vienoto uzraudzības iestādi). EDAU pauž gandarījumu par šo noteikumu, kas ir vērtīgs instruments, lai nodrošinātu konsekventu pieeju datu uzraudzībai visā ES, neatkarīgi no pilāra.

49. Kā jau minēts iepriekš, priekšlikumā nav paredzētas fundamentālas izmaiņas attiecībā uz uzraudzības sistēmu. Tomēr, ņemot vērā šā priekšlikuma plašo kontekstu, būtu nepieciešams pamatīgāk apdomāt Eiropola uzraudzības sistēmu nākotnē. Šajā sakarā var minēt divus jauninājumus. Pirmkārt, Regulas (EK) Nr. 1987/2006 (1) 44.-47. pantā ir paredzēta jauna SIS II uzraudzības struktūra. Otrkārt, prezidentvalsts Vācija saistībā ar Pamatlēmumu par tādu personas datu aizsardzību, kurus apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās, ir paziņojusi, ka tā apsver jaunu Eiropas informācijas sistēmu uzraudzības sistēmu trešajā pilārā, tostarp attiecībā uz Eiropolu.

50. EDAU uzskata, ka šis atzinums nav piemērots dokuments, kurā pārrunāt būtiskas izmaiņas uzraudzības sistēmā. SIS II uzraudzības sistēma kā tīkla sistēma ir attiecināma tikai uz pirmo pilāru, un tā nebūtu piemērota Eiropolam kā trešā pilāra iestādei, kas ir saistīts ar ierobežotu Kopienas iestāžu, jo īpaši Komisijas un Tiesas kompetenci. Kaut arī trešajā pilārā nebūs aizsargmehānismu, vienlaigā būs nepieciešama īpaša uzraudzības sistēma. Piemēram, 31. pantā ir aplūkotas fizisku personu iesniegtas pārsūdzības. Turklāt idejas par jaunu Eiropas informācijas sistēmu uzraudzības sistēmu, kā to paziņojusi prezidentvalsts Vācija, ir tikai agrīnā izstrādes posmā. Visbeidzot — pašreizējā sistēma darbojas ļoti labi.

51. Tādēļ EDAU galvenokārt izteiksies par savu lomu saistībā ar personas datu apmaiņu starp Eiropolu un citām Eiropas Savienības mēroga struktūrām. Noteikumi saistībā ar šo apmaiņu ir būtisks jauns elements priekšlikumā. Priekšlikuma 22. panta 1. punktā ir minēts *Frontex*, Eiropas

Centrālā banka, EMCDDA (2) un OLAF. Visas šīs struktūras ir pakļautas EDAU uzraudzībai. Priekšlikuma 22. panta 2. punktā ir minēts, ka Eiropols var slēgt darba nolīgumus ar šīm struktūrām, kuros var būt iekļauta personas datu apmaiņa. OLAF gadījumā šāda apmaiņa var notikt pat bez darba nolīgumiem (22. panta 3. punkts). Šajā sakarā būtisks ir arī priekšlikuma 48. pants, kas aplūkots 45. un 46. punktā.

52. Būtu jānodrošina, ka EDAU var īstenot savas pilnvaras, kas tam ieskirtas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 45/2001, attiecībā uz Kopienas struktūru sniegto informāciju. Tas ir jo īpaši svarīgi tajos personas datu pārsūtīšanas gadījumos, kad Eiropols tiks uzskatīts par Kopienas struktūru Regulas (EK) Nr. 45/2001 7. panta nozīmē, kā ierosināts iepriekš. Tas 33. pantā paredzēto ciešo sadarbību ar vienoto uzraudzības iestādi padara vēl svarīgāku.

53. EDAU vēlas izteikt vēl divus ieteikumus saistībā ar datu subjekta tiesībām attiecībā uz šiem datiem:

— priekšlikuma 30. pantā ir paredzēts, ka datu subjektam ir tiesības labot vai dzēst nepareizus datus par sevi. 30. panta 2. punktā dalībvalstīm ir pienākums šādus datus labot vai dzēst, ja tās tos tieši nosūtījušas Eiropolam. Līdzīgs noteikums ir nepieciešams attiecībā uz datiem, ko nosūtījuši EDAU uzraudzīta Kopienas struktūra, lai nodrošinātu, ka Eiropols un šī Kopienas struktūra rīkojas saskaņoti,

— 32. panta 2. punktā ir aplūkotas personas tiesības pārliecināties par apstrādes likumību tajos gadījumos, kad kāda dalībvalsts ir nosūtījuši personas datus vai ar tiem iepazinies. Līdzīgs noteikums ir nepieciešams attiecībā uz datiem, ko nosūtījuši EDAU uzraudzīta Kopienas struktūra.

54. Saskaņā ar minētajiem apsvērumiem EDAU būtu cieši jāsadarbjas ar apvienoto uzraudzības iestādi, vismaz tad, kad būs izstrādāta datu apmaiņas kārtība ar Kopienas struktūrām. Šī ir viena no galvenajām jomām, kurā savstarpējas saistības sadarboties dos efektīvu rezultātu.

Apspriešanās ar datu aizsardzības iestādēm

55. 10. panta 3. punktā ir paredzēts Padomes lēmums, ar ko nosaka nosacījumus, ar kādiem var izveidot noteiktas sistēmas Eiropola personas datu apstrādei. EDAU ierosina iekļaut pienākumu pirms šāda lēmuma pieņemšanas apspriesties ar EDAU un vienoto uzraudzības iestādi.

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1987/2006 (2006. gada 20. decembris) par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (SIS II) izveidi, darbību un izmantojumu (OV L 381, 28.12.2006., 4. lpp.).

(2) Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs.

56. 22. pantā ir aplūkotas Eiropola attiecības ar citām struktūrām un aģentūrām, kas ir saistītas ar Kopienai vai Savienību. Šajā pantā minētās sadarbības attiecības var īstenot ar darba nolīgumu palīdzību un tās var attiekties uz personas datu apmaiņu. Šā iemesla dēļ pirms 22. pantā minēto pasākumu pieņemšanas būtu jākonsultējas ar EDAU un vienoto uzraudzības iestādi tiktāl, ciktāl tie attiecas uz tādu personas datu aizsardzību, ko ir apstrādājušas Kopienas iestādes un struktūras. EDAU iesaka attiecīgi grozīt priekšlikuma tekstu.
57. 25. panta 2. punktā ir paredzēts noteikt īstenošanas noteikumus apmaiņai ar citām struktūrām un aģentūrām, kas ir saistītas ar Kopienai vai Savienību. EDAU ierosina, ka pirms šādu noteikumu pieņemšanas būtu jākonsultējas ne tikai ar vienoto uzraudzības iestādi, bet arī ar EDAU saskaņā ar Kopienas tiesību aktos paredzēto praksi Kopienas struktūrām apspriesties ar EDAU atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 45/2001 28. panta 1. punktam.

Datu aizsardzības inspektors

58. EDAU pauž gandarījumu par 27. pantu, kurā ir paredzēts noteikums par Datu aizsardzības inspektoru (DAI), kuram, cita starpā, neatkarīgi būs jānodrošina personas datu apstrādes noteikumu likumība un to ievērošana. Šie amatpienākumi Kopienas iestādēs un struktūrās ir veiksmīgi ieviesti ar Regulu Nr. (EK) 45/2001 Kopienas līmenī. Arī Eiropolā tiek veikti DAI amatpienākumi, tomēr pagaidām bez pienācīgas juridiskās bāzes.
59. Lai DAI varētu veiksmīgi darboties, ir svarīgi, lai viņa neatkarība būtu stingri aizstāvēta ar likumu. Šajā sakarā Regulas (EK) Nr. 45/2001 24. pantā ir vairāki noteikumi šā mērķa īstenošanai. DAI ir iecelts uz noteiktu laikposmu un viņu var atlaist tikai izteiktā ārkārtas situācijā. Viņam nodrošina nepieciešamo personālu un budžetu. Viņš nedrīkst saņemt nekādas norādes par savu pienākumu izpildi.
60. Diemžēl šie noteikumi nav iekļauti pašreizējā priekšlikumā, izņemot noteikumus par norāžu saņemšanu. EDAU tādēļ stingri iesaka iekļaut noteikumus garantijas par DAI neatkarību, kā, piemēram, īpašus aizsargpasākumus DAI iecelšanai un atlaišanai un viņa neatkarību attiecībā pret valdi. Šie noteikumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu DAI neatkarību. Turklāt šie noteikumi padarīs Eiropola DAI statusu saskaņotāku ar DAI statusu Kopienas iestādēs. Visbeidzot EDAU uzsver, ka priekšlikuma 27. panta 5. punkts, kurā Eiropola

valde ir mudināta pieņemt īstenošanas noteikumus par dažiem DAI darbības aspektiem, pēc savas būtības nav piemērots kā garantija DAI neatkarībai. Jāatceras, ka neatkarība vispirms ir nepieciešama saistībā ar Eiropola vadību.

61. Ir vēl viens iemesls, kādēļ noteikumi par DAI Padomes lēmumā būtu jāaskaņo ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 24. pantu. Šo regulu piemēro attiecībā uz Eiropola personāla (skat. 47. punktu) personas datiem, un tas nozīmē, ka šajā lietā šī regula attieksies uz Eiropola DAI. Jebkurā gadījumā DAI būtu jāieceļ saskaņā ar regulas prasībām.
62. Turklāt EDAU iesaka arī Eiropolam piemērot iepriekšēju pārbaudi, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 45/2001 27. pantā attiecībā uz Kopienas struktūrām. Iepriekšējas pārbaudes sistēma ir izrādījies efektīvs instruments, un tam ir būtiska nozīme datu aizsardzībā Kopienas iestādēs un struktūrās.
63. Visbeidzot Eiropola DAI būtu lietderīgi piedalīties jau esošajā DAI pirmā pilāra tīklā, pat neatkarīgi no DAI darbībām attiecībā uz Eiropola personālu. Tas turklāt nodrošinātu līdzīgu pieeju datu aizsardzības jautājumiem, kāda ir Kopienas struktūrām, un pilnībā atbilstu priekšlikuma 16. apsvērumā formulētajam mērķim, proti, sadarbībai ar Eiropas struktūrām un aģentūrām, kas nodrošinātu pietiekamu datu aizsardzības līmeni saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 45/2001. EDAU iesaka priekšlikuma apsvērumiem pievienot vēl vienu teikumu, kurā būtu izklāstīts šis kopējās pieejas mērķis. Teikums varētu būt šāds: "Savu pienākumu izpildē Datu aizsardzības inspektors sadarbosies ar Datu aizsardzības inspektoriem, kas ir nozīmēti saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem."
- ### VI. SECINĀJUMI
64. EDAU saprot, ka Eiropolam ir nepieciešama jauna un elastīgāka juridiskā bāze, taču īpašu uzmanību pievērš būtiskām izmaiņām, piemērojamiem datu aizsardzības tiesību aktiem un pieaugošajām Eiropola un Kopienas struktūru līdzībām.
65. Attiecībā uz būtiskām izmaiņām EDAU ierosina:
- iekļaut īpašus nosacījumus un ierobežojumus lēmuma tekstā attiecībā uz informāciju un izlūkdatiem, ko sniegušas privātpersonas, cita starpā, lai nodrošinātu šīs informācijas pareizību, jo tie ir personas dati, kas ievākti komerciālos nolūkos komerciālā vidē,

- nodrošināt, ka tādu personas datu apstrādi, kuru nozīme vēl nav novērtēta, veiktu tikai un vienīgi ar mērķi novērtēt to nozīmi. Šie dati būtu jāglabā atsevišķās datubāzēs līdz brīdim, kad tiek noteikta to nozīme konkrēta Eiropola uzdevuma veikšanai, bet ne ilgāk kā 6 mēnešus,
 - piemērot stingrus noteikumus un drošības pasākumus attiecībā uz savstarpēju izmantojamību ar citām apstrādes sistēmām ārpus Eiropola brīdī, kad reāli notiek sasaiste ar citu datubāzi,
 - iekļaut aizsargpasākumus attiecībā uz piekļuvi to personu datiem, kas (vēl) nav izdarījušas noziegumu. Eiropola Konvencijā paredzētie aizsargpasākumi nebūtu jāpadara vājāki,
 - nodrošināt, ka vajadzību turpināt uzglabāt personu datus pārskata katru gadu un pārskatīšanas rezultātus dokumentē,
 - datorizēta piekļuve datiem un to ieguve no citām valsts un starptautiskām informācijas sistēmām būtu atļaujama vienīgi atsevišķos gadījumos un ar stingriem nosacījumiem,
 - attiecībā uz piekļuves tiesībām: atsauce uz valsts tiesību aktiem 29. panta 3. punktā būtu jāsvīturo un tā jāaizstāj ar saskaņotiem noteikumiem par darbības jomu, būtību un procedūru, vēlams, Padomes Pamatlēmumā par personas datu aizsardzību, vai, vajadzības gadījumā, Padomes Lēmumā. 29. panta 4. punkts būtu jāpārformulē un piekļuves atteikums būtu jāpieļauj tikai tad, "ja šāds atteikums ir nepieciešams". 29. panta 5. punktā paredzētais apspriešanās mehānisms būtu jāsvīturo.
66. Pašreizējais Padomes lēmums nebūtu jāpieņem, pirms Padome nav pieņēmusi datu aizsardzības sistēmu, nodrošinot piemērotu datu aizsardzības līmeni saskaņā ar EDAU secinājumiem, ko tas izklāstījis divos atzinumos par Komisijas priekšlikumu Padomes pamatlēmumam. Dati, kas pamatojas uz viedokļiem, būtu jānošķir no datiem, kas pamatojas uz faktiem. Būtu jānošķir personu kategorijas, ņemot vērā to iespējamo iesaisti noziedzīgā nodarījumā.
67. EDAU ierosina pievienot 22. pantam šādu punktu: "Ja personas datus pārsūta Kopienas iestādes vai struktūras, Eiropolu uzskata par Kopienas struktūru Regulas (EK) Nr. 45/2001 7. panta nozīmē".
68. Priekšlikuma 48. pantā par izmeklēšanu, ko veic OLAF, nevajadzētu paredzēt tās izmeklēšanas darbības par nelikumībām ārpus Eiropola, attiecībā uz kurām Eiropola apstrādātie dati varētu sniegt papildu informāciju. EDAU ierosina precizēt priekšlikuma 48. panta darbības jomu.
69. Lai pilnībā nodrošinātu Regulas (EK) Nr. 45/2001 piemērošanu, lēmuma tekstā būtu jāiekļauj jauns punkts, minot, ka Regulu (EK) Nr. 45/2001 piemēro tādi personas datu apstrādei, kas saistīta ar Eiropola personālu.
70. To divu noteikumu darbības jomā, kurā aplūkotas datu subjekta tiesības (30. panta 2. punkts un 32. panta 2. punkts) būtu jāiekļauj arī dati, ko nosūtījuši EDAU uzraudzīta Kopienas struktūra, lai nodrošinātu, ka Eiropols un šī Kopienas struktūra rīkojas saskaņoti.
71. Priekšlikuma 10. panta 3. punktā, 22. pantā un 25. panta 2. punktā būtu jāiekļauj (precīzāki) noteikumi par konsultēšanos ar datu aizsardzības iestādēm.
72. EDAU stingri iesaka iekļaut noteikumus garantijas par DAI neatkarību, kā, piemēram, īpašus aizsargpasākumus DAI iecelšanai un atlaišanai un viņa neatkarību attiecībā pret valdi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 45/2001.

Briselē, 2007. gada 16. februārī

Peter HUSTINX

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs